

Қарағанды облысының халқының барлық жас санаттарының арасында
сүицидтердің профилактикасы жөніндегі 2018-2021 жылдарға арналған
шаралар жоспары

Қарағанды - 2018 ж.

**Қарағанды облысының халқының барлық жас санаттарының арасында
сүицидтердің профилактикасы бойынша 2018-2021 жылдарға арналған
шаралар жоспары**

№ р/с	Іс-шаралардың атауы	Аяқтау нысаны	Жаупты орындаушылар	Орындау мерзімдері	Қаржыландыру				Болжамды қаражат көздері
					2018	2019	2020	2021	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Сүицидтердің профилактикасы шаралары									
1	Сүицид жасау құралдарының қолжетімділігі мен тартымдылығын тәмендету жөніндегі шараларды қабылдау	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОПБ ЖПҚ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	
2	Сүицидке әрекет жасағаннан кейін адамдарды психикалық-әлеуметтік оңалту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлеу	Жоспар	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	
3	Емдеу және оңалту процесіне дәрі-дәрмексіз (психотерапевтік) емдеу әдістерін енгізу арқылы медициналық-әлеуметтік көмек көрсету сапасын қамтамасыз ету	Ақпарат	АМСКК, ОПНД, ОБПНД, ОНД, МСҚ" КЕАҚ Қарағанды облысы бойынша филиалы	2018-2021 ж.ж.	3 600 000 тнг	12 225 000 тнг	қаржылаңдыру талап етілмейді	қаржылаңдыру талап етілмейді	ББ 067-100 «Тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемін қамтамасы з ету»

4	Психикалық денсаулықты қорғау қызметі және МСАК қызметкерлерінің сицид жасау қаупі бар адамдарды анықтау және емдеу саласындағы біліктілігін арттыру	Ақпарат	ҚОДСБ	2018-2021 ж.ж.	1 290 000 тнг	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылапаралыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	ББ 070-102 «Саламатты өмір насхаттауға»
5	Жастар арасында сицидтің алдын алу мақсатында психологиялық-педагогикалық және түзеу жұмысын жүргізу	Ақпарат	ҚОББ, Қоид ЖПҚ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
6	Жалпы білім беретін мектептерді мектеп психологоғарышмен, әлеуметтік педагогтермен толық қамтамасыз ету	Ақпарат	ҚОББ	2018-2021 ж.ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
7	Жастарда «Адам өмірінің құндылығы», «Өмірдің мақсаты мен мәні» ұғымдарын қалыптастыру, сондай-ақ жастарды киын өмір жағдайларында психологиялық қорғау тәсілдеріне оқыту	Ақпарат	ҚОДСБ, ОПНД, ОНД, АМСКК, ҚОББ, Қоид ЖПҚ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
8	Жастар арасында теріс үрдісті (сицид, ерте жүктілік, репродуктивтік десаулықты қорғау және т.б.) енсеру бойынша сицид жасау қаупі бар адамдарды анықтау саласында әлеуметтік	Ақпарат	ҚОДСБ, ҮЕҰ, ҚОДІБ,	2018-2021 ж.ж.	7 000 000 тнг	ББ 070-102 «Саламатты өмір насхаттауға»			

	жобаларды іске асыру мүмкіндігін қарая								
9	Отбасы психотерапиясы тәсілдерін қолданумен, ата-аналарға консультациялық көмек және балаларға психологиялық-педагогикалық көмек көрсетумен тәуекел тобындағы балалар тұратын отбасыларға мониторингпен патронаж жүргізу мүмкіндігін қарая	Ақпарат	АМССК, ҚОПД ЖПҚ, ҚОДБ, ҚОББ, ҮЕҰ	2018-2021 ж.ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастыр ылған қаржы аясында	
10	«Сицид вахтерлерін» оқыту (медицинальық емес персонал, мұғалімдер, полиция), ата-аналарды және оқытушыларды тұрақсыз психика белгілерін, балалар мен жасөспірімдердің қауіпті сицидтік мінез-құлқын ажырату тактикасын үйрету	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОПД ЖПҚ, ҚОББ, МСК" КЕАҚ Қарағанды облысы бойынша филиалы, ОПНД	2018-2021 ж.ж.	2 580 000 тнг 4 800 000 тнг	қаржылаңдыру қажет емес	қаржыланаңдыру қажет емес	қаржыланаңдыру қажет емес	ББ 070-102 «Саламатты өмір насхаттауға» ББ 067-100 «Тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемін қамтамасы з ету»
11	Сицидтік мінез-құлқы «тәуекел топтарын» анықтауга және дағдарыстық күйдегі және сицидтік мінез-	Ақпарат	ҚОББ	2018 ж.	-	-	-	-	

	құлқы бар адамдарға көмек көрсетуге басым назар аудара отырып, оқу бағдарламаларының мазмұнына білім беру, денсаулық сақтау, ішкі істер мамандарының біліктілігін арттыру бойынша өзгерістер енгізу								
12	MСАК үйіміндеғи психикалық денсаулықты қорғау қызметін біркітіру	Ақпарат	ҚОДСБ	2019 ж.	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржыл аңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	
13	Интервенцияның барлық кезеңдерінде зардал шеккен адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бөлігінде дағдарыстық орталықтардың қызметін кеңейту	Ақпарат	ЖАО	2018 ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
14	Білім беру үйімдарын тәулеңдік бейнебақылау жүйелерімен жарақтандыру	Ақпарат	ҚОББ	2019 ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
15	Психикалық денсаулықты қорғау қызметін, оның ішінде психикаға белсенді әсер ететін заттарды шамадан тыс тұтынудың профилактикасы бойынша қызметтерді таныту	Ақпарат	ҚОДСБ, ОПНД, ОБПНД, ОНД, ҚОББ, ҚОІД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	қаржылаңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	қаржыл аңдыру қажет емес	қаржылаңдыру қажет емес	
16	Психологиялық	Ақпарат	АМССК,	2018 ж.	қаржыла	қаржыла	қаржыл	қаржыла	

	денсаулықты қорғау қызметіне көмек алуға келген адамдарды кемсітү көріністеріне жол бермеу		ОПНД, ОБПНД, ОНД, ҚОББ, ҚОІД ЖПҚ, ҚОЖСМЖБ, ҚОДІБ		ндыру қажет емес	ндыру қажет емес	андыру қажет емес	ндыру қажет емес	
17	Республиканың барлық өнірлерінде мемлекеттік әлеуметтік талсырыс шеңберінде кәмелетке толмағандар мен олардың ата-аналарына әлеуметтік-құқықтық, психологиялық көмек көрсету жөніндегі орталықтардың қызметін қаржыландыру мүмкіндігі туралы ұсыныс енгізу	Ақпарат	ЖДА АМСКК	2018 ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
18	Суицид жасау қаупі бар адамды анықтаған жағдайда, оған тиімді көмек көрсету жөніндегі әртурлі органдар арасындағы өзара іс-кимыл алгоритмін әзірлеу	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОІД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҚОЖСМЖБ, ҮЕҰ	2018 г.	қаржыла ндыру қажет емес	қаржыла ндыру қажет емес	қаржыл андыру қажет емес	қаржыла ндыру қажет емес	
19	Кәмелетке толмағандардың арасындағы суицидтердің профилактикасына бағытталған жобаларды іске асыру бойынша үкіметтік емес ұйымдармен іс-кимылды жандандыру	Ақпарат	ҚОДСБ, ҮЕҰ	2018-2021 ж.ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында				
20	Кәмелетке	Ақпарат	ҚОББ	2018 ж.	2 000 000	2 000	2 000 0	2 000 000	ББ 070-

	толмагандардың арасындағы сицидтердиң алдын алу бойынша жобаны іске асыруға респубикалық бюджеттен қаржы белу мәселесін қарая				тнг	000 тнг	00 тнг	тнг	102-159 «Саламатты өмір насхаттауға»
21	Сицидтік мінез-құлыш салдарларының, әлеуметтік-күйзелістік бұзылыстардың, дағдарыстық қүйлердің алдын алу мақсатында өзара іс-қимыл бойынша ведомствоаралық жұмыс топтарын құру және енгізу	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОІД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҚОЖСМЖБ	2018 ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастыр ылған қаржы аясында	
22	Сицидтің профилактикасы жөніндегі жастар денсаулығы орталықтарының қызметін күшету	Ақпарат	ҚОДСБ	2018 ж.	Қарастыр ылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастырылған қаржы аясында	Қарастыр ылған қаржы аясында	
2. Ақпараттық-түсіндіру қызметі									
23	Сицид проблемасы айналасында он ақпараттық өрісті қалыптастыру (БАҚ-та мәселені дұрыс жариялау бойынша журналистер үшін тренингтер өткізу, интернет-ресурстар арқылы халықпен жұмыстарды жандандыру).	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОІД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҮЕҰ	2018-2021 ж.ж.	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	ББ 070-102 «Саламатты өмір насхаттауға»
24	Халықтың барлық жас санаттарының арасында	Ақпарат	ҚОДСБ, ОПНД,	2018-2021 ж.ж	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	ББ 070-102-159

	сүицидтің профилактикасына бағытталған медициналық мекемелерде плакаттардың, брошюралардың және әлеуметтік жарнамалардың өзге де нұсқаларын әзірлеу және дайындау бойынша ұсыныстарды енгізу		ОБПНД, ОНД, ҚОЖСМЖБ, ҚОББ						«Саламаттың өмір насихаттауға»
25	Мемлекеттік бюджет есебінен басып шығарылатын оқу материалдарында адам өмірінің құндылығы, мақсаттары мен мәні туралы әлеуметтік жарнама орналастыруды көздеу	Ақпарат	ЖАО	2018-2021 ж.ж	-	-	-	-	
26	Бірыңғай респубикалық медиа-жоспар шеңберінде бұқаралық ақпарат құралдары және қоғамдық денсаулық сақтау қызметі (салауатты өмір салтын қалыптастыру орталығы) арқылы кеңінен жария ету арқылы сүицидтік мінездүкүліктың белгілері, оның салдарлары туралы ағарту, сондай-ақ салауатты өмір салтын насихаттау, жүргізіліп	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОПД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	2 000 000 тнг				

	жатқан алдын алу шаралары туралы кеңінен хабарлау							
27	Салауатты өмір салтын насыхаттау жөніндегі іс-шаралар өткізу: ішімдік ішудің, есірткі құралдарын тұтынудың профилактикасы және т.б.	Ақпарат	ҚОДСБ, ҚОББ, ҚОПД ЖПҚ, ҚОДІБ, ҚОЖСМЖБ	2018-2021 ж.ж.	қаржыла ндыру қажет емес	қаржыла ндыру қажет емес	қаржыл андыру қажет емес	қаржыла ндыру қажет емес

«Қараганды облысының денсаулық сактау басқармасы» ММ басшысы Е.Нұрлыйбаев

«Қараганды облысының білім басқармасы» ММ басшысы Е.Н. Иманғалиев

«Қараганды облысының ішкі істер департаментінің Жергілікті полиция қызметі» басшысының м.а.

Н.А. Рахимбеков

“Қараганды облысының дін істері басқармасы” ММ Н.Р. Бикенов

«Қараганды облысының жастар саясаты мәселелері жөніндегі басқармасы» ММ басшысы М.Ж. Құттыбай

МСК" КЕАҚ Қараганды облысы бойынша филиалы Ф.Көпебаев

Ж. С. А. С. А.

Қысқартылған сөздердің түсіндірмесі:

ЖАО - жергілікті атқаруышы орган

КОДСБ – Қарағанды облысының деңсаулық сақтау басқармасы

ҚОББ- Қарағанды облысының білім басқармасы

ҚОПД ЖПК – Қарағанды облысының Ішкі Истер Департменті Жергілікті полиция қызметі

ҚОДІБ - Қарағанды облысының дін істері басқармасы” мемлекеттік мекемесі

ҚОЖСМЖБ - Қарағанды облысының жастар саясаты мәселелері жөніндегі басқармасы –мемлекеттік мекемесі

ОБПД - Облыстық балалар психоневрологиялық диспансері КМҚК

ОНД – областық наркология диспансері КМҚК

АМСКК - алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсететін ұйым

ЖДО АМСКК – жастар деңсаулық орталығы алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсететін ұйымның

ҮЕҰ - үкіметтік емес ұйымдар

**План мер
по профилактике суицидов среди всех
возрастных категорий населения Карагандинской области
на 2018-2021 г.г.**

Караганда - 2018 г.

**План мер
по профилактике суицидов среди всех
возрастных категорий населения Карагандинской области
на 2018-2021 г.г.**

№ п/п	Наименование мероприятий	Форма завершения	Ответств енные исполнит ели	Срок исполн ения	Финансирование				Предполагаемые источники
					2018	2019	2020	2021	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Меры профилактики суицидов									
1	Принятие мер по снижению доступности и привлекательности средств совершения самоубийств	Информация	УЗ, МПС ДВД, УМП	2018- 2021 г.г.	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	
2	Разработка плана мероприятий по психо-социальной реабилитации лиц после совершения попытки самоубийства	План	УЗ, УО, УМП	2018- 2021 г.г.	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	
3	Обеспечение качества оказания медико-социальной помощи путем включения в процесс лечения и реабилитации немедикаментозных (психотерапевтических) методов лечения	Информация	ПМСП, ОПНД, ОДПНД, ОНД, ф-л НАО ФСМС Карагандинской области	2018- 2021 г.г.	3 600 000 тнг	12 225 000 тнг	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	БП 067-100 «Обеспечение гарантированного объема бесплатной медицинской помощи»
4	Повышение	Информация	УЗ	2018-	1 290 000	Финансируется	Финансируется	Финансируется	БП 070-102

	квалификации работников службы охраны психического здоровья и ПМСП в области выявления и лечения лиц с риском совершения суицида			2021 г.г.	тнг	е не требуется	е не требуется	е не требуется	«Пропаганда здорового образа жизни»
5	Проведение психолого-педагогической и коррекционной работы в целях предупреждения суицидов среди молодежи	Информация	УО, ДВД, УМП	2018-2021 г.г.	В пределах предусмотренных средств				
6	Обеспечить общеобразовательные школы школьными психологами, социальными педагогами	Информация	УО	2018-2021 г.г.	В пределах предусмотренных средств				
7	Формирование у молодежи таких понятий как «Ценность человеческой жизни», «Цели и смысл жизни», а также обучения молодежи приемам психологической защиты в сложных жизненных ситуациях	Информация	УЗ, ОПНД,ОНД, ПМСП, УО, МПС ДВД, УМП	2018-2021 г.г.	В пределах предусмотренных средств				
8	Рассмотреть возможность реализации социальных проектов по преодолению негативных тенденций в	Информация	УЗ, НПО, УПДР	2018-2021 г.г.	7 000 000 тнг	БП 070-102-159 «Пропаганда здорового образа жизни»			

	молодежной среде (суициды, ранняя беременность, охрана репродуктивного здоровья и др.) в области выявления лиц с риском совершения суицида								
9	Рассмотреть возможности проведения патронажа семей с мониторингом, в которых проживают дети группы риска, с использованием приемов семейной психотерапии, оказанием консультативной помощи родителям и психологико-педагогической помощи детям	Информация	ПМСП, МПС ДВД, УПДР, УО, НПО,	2018-2021 г.г.	В пределах предусмотренных средств				
10	Обучение «вахтеров суицида» (немедицинский персонал, учителя, полицейские), родителей и преподавателей распознаванию признаков неустойчивости психики, угрожающего суициdalного поведения детей и	Информация	УЗ, МПС ДВД, УО, ОПНД, ф-л НАО ФСМС Карагандинской области	2018-2021 г.г.	2 580 000 тнг 4 800 000 тнг	В пределах предусмотренных средств	В пределах предусмотренных средств	В пределах предусмотренных средств	БП 070-102 «Пропаганда здорового образа жизни» БП 067-100 «Обеспечение гарантированного объема бесплатной медицинской помощи»

	подростков, тактике дальнейшей работы								
11	Внесение изменений в содержание учебных программ по повышению квалификации специалистов образования, здравоохранения, внутренних дел с акцентом на выявление «группы риска» по суициальному поведению и оказанию помощи лицам с кризисным состоянием и суициальным поведением	Информация	МОН, МЗ РК, МВД РК	2018 г.	-	-	-	-	
12	Интеграция службы охраны психического здоровья в организации ПМСП	Информация	УЗ	2019 г.	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	
13	Расширение деятельности кризисных центров в части обеспечения безопасности пострадавших на всех этапах интервенции	Информация	МИО	2018 г.	В пределах предусмотренных средств				
14	Оснащение организаций образования системами круглосуточного	Информация	УО	2019 г.	В пределах предусмотренных	В пределах предусмотренных	В пределах предусмотренных	В пределах предусмотренных	

	видеонаблюдения					средств	средств	средств	средств	
15	Популяризация услуг охраны психического здоровья, в том числе по профилактике злоупотребления психоактивными веществами	Информация	УЗ, ОПНД, ОДПНД, ОНД, УО, МПС ДВД, УПДР, УМП	2018-2021 г.г.	Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	
16	Не допускать проявлений дискриминации лиц, обратившихся за помощью в службы охраны психического здоровья	Информация	ПМСП, ОПНД, ОДПНД, ОНД, УО, МПС ДВД, УМП, УПДР	2018-2021 г.г.	Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	
17	Внести предложение о возможности финансирования деятельности Центров по оказанию социально-правовой, психологической помощи несовершеннолетним и их родителям в рамках государственного социального заказа во всех регионах республики	Информация	МЦЗ при ПМСП	2018 г.	В пределах предусмотренных средств					
18	Разработка алгоритма взаимодействия между различными органами по эффективному оказанию помощи, в	Информация	УЗ, УО, МПС ДВД, УПДР, УМП,		Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	Финансируется	

	случае выявления лица с риском совершения суицида		НПО						
19	Активизация взаимодействия с неправительственными организациями по реализации проектов, направленных на профилактику суицида среди несовершеннолетних	Информация	УЗ, НПО	2018- 2021 г.г.	В пределах предусмотренных средств				
20	Рассмотрение вопроса о выделении финансовых средств на реализацию проекта по превенции суицида среди несовершеннолетних из республиканского бюджета	Информация	УЗ	2018 г.	2 000 000 тнг	БП 070-102-159 «Пропаганда здорового образа жизни»			
21	Создание и внедрение межведомственных рабочих групп по взаимодействию с целью предупреждения последствий суициdalного поведения, предупреждения социально-стрессовых расстройств, кризисных состояний	Информация	УЗ, УО, МПС ДВД, УПДР, УМП,	2018 г.	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	
22	Усиление деятельности Молодежных центров здоровья по	Информация	УЗ	2018 г.	В пределах предусмотренных средств				

	профилактике суицида				ренных средств	ренных средств	ренных средств	ренных средств	
2. Информационно-разъяснительная деятельность									
23	Формирование позитивного информационного поля вокруг проблемы суицидов (проведение тренингов для журналистов по адекватному освещению проблемы в СМИ, активизация работы с населением через интернет-ресурсы)	Информация	УЗ, УО, МПС ДВД, УПДР, НПО	2018- 2021 г.г.	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	1 000 000 тнг	БП 070-102 «Пропаганда здорового образа жизни»
24	Внести предложения по разработке и изготовлению эскизов плакатов, брошюр и иных форм социальной рекламы в медицинских учреждениях, направленных на профилактику суицидов среди всех возрастных категорий населения	информация	УЗ, ОПНД, ОДПНД, ОНД, УМП, УО	2018- 2021 г.г.	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	БП 070-102 «Пропаганда здорового образа жизни»
25	Предусмотреть размещение социальной рекламы о ценностях человеческой жизни, цели и смысла жизни на учебных материалах, издаваемых за счет	информация	МОН	2018- 2021 г.г.	-	-	-	-	

	государственного бюджета							
26	В рамках Единого республиканского медиа-плана просвещение общественности о симптомах суициdalного поведения, его последствиях, посредством широкого освещения через СМИ и службу общественного здравоохранения (центр формирования здорового образа жизни), а также пропаганда здорового образа, осуществляемых превентивных мерах проблемы	Информация	УЗ, УО, МПС ДВД, УПДР, УМП	2018- 2021 г.г.	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг	2 000 000 тнг
27	Проведение мероприятий по пропаганде здорового образа жизни: профилактике употребления алкоголя, наркотических средств и пр.	Информация	УЗ, УО, МПС ДВД, УПДР, УМП	2018- 2021 г.г.	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется	Финансируется не требуется

Руководитель ГУ «Управление здравоохранения Карагандинской области» Е.Нурлыбаев

Руководитель ГУ «Управление образования Карагандинской области» Е.Имангалиев

И.о. начальника МПС ДВД Карагандинской области Рахимбеков Н.А.

Руководитель ГУ «Управление по делам религий Карагандинской области» Н.Бикенов

Руководитель ГУ «Управление по вопросам молодежной политики Карагандинской области» М.Куттыбай

Руководитель филиала НАО «ФСМС по Карагандинской области» Ф.Колобаев

Расшифровка аббревиатур:

МИО – местные исполнительные органы

УЗ – управление здравоохранения Карагандинской области

УО – управление образования Карагандинской области

МПС ДВД – местная полицейская служба Департамента внутренних дел Карагандинской области

УПДР – управление по делам религий Карагандинской области

УМП - управление молодежной политики

ОПНД – КГП «Областной психоневрологический диспансер»

ОДПНД – КГП «Областной детский психоневрологический диспансер»

ОНД – КГП «Областной наркологический диспансер»

ПМСП – организации, оказывающие первичную доврачебную помощь по Карагандинской области

МЦЗ ПМСП – молодежные центры здоровья организации оказывающие первичную медико-санитарную помощь в Карагандинской области

НПО – неправительственные организации